

DZIENNIK LIZBOŃSKI¹

Oficjalny Dziennik Rządu Portugalskiego
Ministerstwo do spraw Spraw Kościelnych i Sprawiedliwości
Sekretariat Stanu do Spraw Kościelnych i Sprawiedliwości
Dyrekcja Generalna do Spraw Sprawiedliwości
Oddział nr 2

[...]

DOM LUIZ, z łaski Boga król Portugalii i Algarve etc.

oznajmiamy wszystkim naszym poddanym, że Cortes Geraes (Parlament) uchwalił, zgodnie z naszą wolą, następujące prawo:

Artykuł 1. Zatwierdza się reformę prawa karnego i więziennictwa, która zostaje załączona do tego prawa i którego stanowi część.

Artykuł 2. Niniejszym uchyla się przepisy prawne niezgodne z reformą. Dlatego nakazujemy wszystkim władzom, których dotyczy znajomość i stosowanie omawianego prawa, żeby go przestrzegały, zachowywały i w pełni egzekwowały.

Minister i sekretarz Stanu do spraw Kościelnych i Sprawiedliwości sprawi, że zostaną wydrukowane, opublikowane i upowszechnione. Ustanowione w Pałacu Ajuda, w dniu 1 lipca 1867 roku = KRÓL, z podpisem i pieczęcią = Augusto Cesar Barjona Freitas.- wielka pieczęć królewskiego herbu.

Przepisy prawa, na mocy którego Wasza Wysokość usankcjonował dekret Parlamentu z 26 czerwca tego roku, który zatwierdza reformę postępowania karnego i więziennictwa i stanowi część tego prawa; wymaga się stosowania i przestrzegania tego dekretu w podanym wyżej trybie.

Dla oczu Waszej Wysokości = wykonał Joaquim Pedro de Seabra Junior.

---

¹ Dokument opublikowany w Dzienniku Lizbońskim nr 153, 12 lipca 1867

**Reforma prawa karnego i więziennictwa,
stanowiąca część prawa od 1 lipca 1867**

TYTUŁ I

**Zniesienie kary śmierci i robót publicznych oraz zastąpienie obu tych kar
wyrokami stosowanymi wobec przestępstw cywilnych.**

Artykuł 1. Zostaje zniesiona kara śmierci.

Art. 2. Zostaje również zniesiona kara robót publicznych.

Art. 3. Wobec przestępstw, które według kodeksu karnego podlegały karze śmierci, stosowana będzie kara dożywocia.

Art. 4. Wobec przestępstw, które według tego samego kodeksu podlegały karze dożywotnich robót publicznych, będzie stosowana kara maksymalnie ośmiu lat więzienia, a następnie zesłanie do Afryki na dwanaście lat.

§ 1. Rząd, w specjalnym rozporządzeniu, będzie określał kategorie posiadłości, w których ma zostać odbyta ostatnia z wymienionych kar, a w wyroku skazującym ma być jedynie zadeklarowana kategoria odpowiednia dla danej kary.

Art. 5. W przypadku przestępstw, które według tego samego kodeksu podlegały karze tymczasowych robót publicznych, będzie stosowana kara trzech lat pozbawienia wolności, a następnie zesłanie do Afryki na okres od trzech do dziesięciu lat, zgodnie z § 1 poprzedniego artykułu.

TYTUŁ II

Najwyższa kara więzienia i zesłania oraz stosowanie tych kar.

Art. 6. Kara dożywotniego więzienia zostaje zniesiona.

Art. 7. W przypadku przestępstw, które według kodeksu karnego podlegały karze dożywotniego więzienia, będzie stosowana kara sześciu lat pozbawienia wolności, a następnie zesłanie na okres dziesięciu lat, zgodnie z §1 art. 4.

Art. 8. W przypadku przestępstw, które według kodeksu karnego podlegały wyższej karze więzienia tymczasowego, będzie stosowana kara pozbawienia wolności od dwóch do ośmiu lat.

§ 1. Taka sama kara będzie stosowana w przypadku przestępstw, które według wspomnianego kodeksu podlegały karze tymczasowego zesłania.

Art. 9. W przypadku przestępstw, które według kodeksu karnego podlegały karze dożywotniego zesłania, będzie stosowana kara zesłania na osiem lat, poprzedzona karą pozbawienia wolności na cztery lata.

Art. 10. Do kary zesłania, nałożonej zgodnie z poprzednim artykułem, będzie stosowana zasada zawarta w § 1 art. 4.

TYTUŁ III

Stosowanie kar więzienia i zesłania w przypadku wystąpienia okoliczności obciążających i łagodzących.

Art. 11. W przypadku, kiedy są stosowane kary rozpatrywane w artykułach 4, 7 i 9, i gdy wystąpią okoliczności obciążające lub łagodzące, zgodnie z art. 77 i 80 kodeksu karnego, zaostrzenie lub złagodzenie kary zostanie nałożone jedynie w zakresie długości czasu trwania uwięzienia, który może być wydłużony lub skrócony o dwa lata.

Art. 12. W przypadku przestępstw, wobec których, zgodnie z art. 5 jest stosowana kara pozbawienia wolności na trzy lata, a następnie zesłanie na okres od trzech do dziesięciu lat, wystąpią okoliczności zaostrzające lub łagodzące, wskazane w poprzednim artykule, kara więzienia zostanie w pierwszym przypadku zaostrzona, jeśli chodzi o długość trwania, najwyżej o rok, a w drugim przypadku może być złagodzona najwyżej o dwa lata.

Art.13. Kara przewidziana w artykule 8 i w § 1 zostanie złagodzona lub zaostrzona o maksimum i minimum wymiaru tej kary.

§ 1. Sędziowie mogą jednak, biorąc pod uwagę liczbę i znaczenie okoliczności łagodzących, zmniejszyć wspomnianą karę do roku więzienia.

TYTUŁ IV

Stosowanie kar więzienia i zesłania w przypadku powtarzających się naruszeń prawa, przestępstw udaremnionych, usiłowań, współudziału i gromadzenia przestępstw.

Art. 14. W przypadku powtarzających się naruszeń, na podstawie art. 85 kodeksu karnego, jeśli orzeczona jest kara więzienia i zesłania, zostanie ona zaostrzona. Skazany powinien spędzić połowę okresu zesłania w więzieniu.

Art. 15. Jeżeli kara stosowana za pierwsze powtórne naruszenie prawa jest karą pozbawienia wolności od dwóch do ośmiu lat, wyrok nigdy nie może być niższy niż dwie trzecie kary, a w przypadku ponownego przestępstwa zostanie nałożona kara maksymalna.

Art.16. W przypadku udaremnionego przestępstwa, powinny być przestrzegane następujące zasady:

Jeśli przy założeniu dokonania przestępstwa należna kara byłaby karą z artykułu 3, to zostanie nałożona kara z artykułu 4;

Jeśli z artykułu 4 , to zostanie nałożona kara z artykułu 7;

Jeśli z artykułu 7 , to zostanie nałożona kara z artykułu 9;

Jeśli z artykułu 9 , to zostanie nałożona kara z artykułu 5;

Jeśli z artykułu 5, to zostanie nałożona ta sama kara, lecz zmieni się okres zesłania — na 3 do 6 lat;

Jeśli z artykułu 8 i 8§1, to zostanie nałożona ta sama kara, nigdy jednak nieprzekraczająca 4 lat.

Art. 17. W przypadku sprawców usiłowania przestępstwa zostanie nałożona taka sama kara jak w przypadku przestępstw udaremnionych, w których zaistniały okoliczności łagodzące.

Art. 18. Kara dla współsprawców popełnionego przestępstwa powinna być taka sama, jak dla sprawców przestępstwa udaremnionego. Kara za współsprawców udaremnionego przestępstwa powinna być taka sama, jak dla sprawców usiłowania przestępstwa. Kara dla współsprawców usiłowania przestępstwa będzie taka sama, jak dla sprawców usiłowania wspomnianego przestępstwa, ograniczona jednak do minimum.

Art. 19. W przypadku nagromadzonych wykroczeń powinno się zastosować najsurowszą karę, zaostrzoną zgodnie z ogólnymi zasadami kumulacji przestępstw.

§ 1. Kara dożywocia nie podlega zastrzeniu.

TYTUŁ V

Stosowanie kary pozbawienia wolności.

Art. 20. Kara pozbawienia wolności zostanie odbyta w bezwzględny i całkowitym odosobnieniu, w dzień i w nocy, bez możliwości jakiegokolwiek kontaktu pomiędzy skazanymi, i z wykonywaniem w więzieniu przymusowej pracy, obowiązującej wszystkich, którzy nie są uznani przez kompetentne organy za całkowicie niezdolnych do pracy w związku z ich wiekiem lub stanem zdrowia.

Art. 21. Więźniowie będą mieli zapewniony konieczny i właściwy kontakt z pracownikami więzienia, ponadto będą mogli być odwiedzani przez swoich krewnych i przyjaciół, członków stowarzyszeń oraz innych osób, zajmujących się ich

szkoleniem i umoralnianiem; ale z zachowanymi środkami ostrożności i ograniczeń, i zawsze tak, aby te wizyty przyczyniały się do przyspieszenia i głębszego przyswojenia norm moralnych, a nie zaszkodzenia temu procesowi, wszystko w sposób określony w odpowiednich regulaminach.

§ 1. Odwiedziny osób, które nie są pracownikami więzienia, ani osobami odpowiedzialnymi za szkolenie lub umoralnianie skazanych, będą możliwe jedynie w wyjątkowych przypadkach, zwłaszcza jako nagroda za dobre zachowanie skazanych.

Art. 22. Więźniowie będą mieli, zawsze gdy to będzie możliwe, codzienne ćwiczenia na świeżym powietrzu, na dziedzińcach lub w budynkach więziennych, jednakże tak, aby nie mieli możliwości komunikowania się między sobą, ani też wzajemnego poznania się.

Art. 23. Produkt pracy każdego więźnia zostanie podzielony na cztery równe części, jedna dla Państwa, druga na odszkodowanie dla strony poszkodowanej, jeśli takie istnieje, trzecia część dla żony i dzieci uwięzionego, jeśli tego potrzebują, i czwarta na fundusz rezerwowy, który zostanie wręczony skazanemu, kiedy wyjdzie na wolność.

§ 1. Gdy więzień nie ma ani żony, ani dzieci, lub gdy oni nie potrzebują tej części, gdy nie ma odszkodowania, lub kiedy więzień posiada zasoby, które mogą być dla niego wystarczające, każda z części będzie należała do Państwa.

Art. 24. Więźniowie, którzy nie mają żadnego zawodu, uzyskują w więzieniu potrzebne kwalifikacje zawodowe i przygotowanie do uczciwej egzystencji po wyjściu na wolność, z uwzględnieniem ich wcześniejszej pozycji społecznej przed dokonaniem przestępstwa.

Art. 25. Więźniowie otrzymają w więzieniu niezbędną edukację oraz nauczanie religijne i moralne, które powierzane jest ich kapelanom i nauczycielom, oraz osobom działającym charytatywnie, oddanym tej misji miłosierdzia.

Art. 26. Ustanawia się specjalne przepisy dotyczące separacji, pracy, odpoczynku, edukacji zawodowej, intelektualnej, moralnej i religijnej, karmienia więźniów oraz zdrowotności, czystości i schludności więzienia. Będą one zawarte w regulacjach

rządowych, w których zostaną także określone przepisy dotyczące nagród i kar dyscyplinarnych dla wyżej wspomnianych więźniów.

§ 1. Nigdy nie powinny być stosowane jako środki dyscyplinarne chłosta, zakładanie kajdanek, pozbawienie podstawowej żywności oraz jakiegokolwiek tortury.

Art. 27. Kara pozbawienia wolności powinna być odbyta w więzieniach ogólnych zbudowanych specjalnie do tego celu.

TYTUŁ VI

Jednostki penitencjarne

Art. 28. W Królestwie będą funkcjonowały trzy ogólne zakłady karne; jedno w okręgu Lizbońskim, drugie w okręgu Porto - dla skazanych płci męskiej, a trzecie, które również znajduje się w tym ostatnim okręgu - dla skazanych płci żeńskiej.

§ 1. Więzienia te będą budowane w odpowiednim miejscu, poza tymi dwoma miastami, a nawet, na ile to możliwe, poza jakimkolwiek zaludnionym obszarem.

Art. 29. Każdy z dwóch pierwszych zakładów będzie miał pięćset cel, trzeci - dwieście, ponadto, dla wielu więźniów skazanych na wyższy wymiar kary - kaplicę do celów religijnych; także niezbędne pomieszczenia dla pracowników więziennych, budynki do prowadzenia ksiąg rachunkowych, aptekę, archiwum, łaźnie i spiżarnię; przyległe tereny będą przystosowane do spacerów i ćwiczeń dla więźniów.

§ 1. Każdy z tych trzech obiektów będzie otoczony wysokim murem, wystarczającym do zapewnienia bezpieczeństwa i uniemożliwienia obserwowania z zewnątrz dziedzińca i innych części więzienia.

Art. 30. Zarówno nadzwyczajne wydatki budowlane związane z konstrukcją tych więzień, jak zwykle koszty roczne, są ponoszone przez Państwo.

Art. 31. W każdym kolejnym roku budżetowym Ministerstwo do spraw Kościoła i Sprawiedliwości będzie kolejno przydzielać, zgodnie ze stanem skarbu Państwa, środki niezbędne do wdrożenia art. 28 i 29 niniejszej ustawy, a rząd będzie

zobowiązany do corocznego rozliczania z parlamentem stanu robót budowlanych i wydatków na nie.

TYTUŁ VII

Pracownicy jednostek penitencjarnych

Art 32. Tabele zatrudnienia pracowników więzień ogólnych, okręgowych i powiatowych ustala specjalne ustawodawstwo.

TYTUŁ VIII

Więzienie poprawcze oraz stosowanie i wykonywanie wyroków

Art 33. Kara więzienia poprawczego nadal będzie stosowana wobec przestępstw, do których ma zastosowanie zgodnie z kodeksem karnym, ale nie może przekraczać dwóch lat.

§ 1. Kara więzienia trwająca od dwóch do ośmiu lat jest automatycznie uznawana za przewyższającą karę więzienia poprawczego, w przypadkach, w których prawo wskazuje automatycznie, bez dalszych ustaleń, karę wyższą lub niższą.

Art. 34. Przestępca skazany na karę więzienia poprawczego powinien być zamknięty w celi lub w innym pomieszczeniu, z bezwzględnym i całkowitym odseparowaniem od jakiegokolwiek innego więźnia, nie mając z innymi więźniami żadnego kontaktu.

§ 1. Stosowanie tej kary jest określone w art. 21 i 22 niniejszej ustawy.

§ 2. W przypadku przestępców skazanych na karę więzienia poprawczego wizyty krewnych i przyjaciół będą dozwolone, w zgodzie z regulaminem i w sposób tam wskazany. Mogą być zabronione jedynie jako kara za złe zachowanie więźnia lub z innego, uzasadnionego powodu.

Art. 35. Kara więzienia poprawczego nie wymaga od więźnia pracy, jeśli poza należną kwotą za pokój lub celę, pokryje również koszty swego utrzymania w więzieniu i inne własne koszty.

§ 1. W tej kategorii praca więźnia jest wyłącznie dobrowolna, ale otrzyma ją tak szybko, jak tylko o nią poprosi, a produkt swojej pracy zachowa dla siebie.

Art. 36. Dla więźnia, którego nie dotyczy poprzedni artykuł, praca jest obowiązkowa, a jego produkt pracy dzieli się na dwie części, jedna pokryje koszty pobytu w więzieniu, a druga pozostanie dla więźnia.

Art. 37. Praca, czy to dobrowolna czy obowiązkowa, zawsze będzie się odbywała w celi więźnia lub w innym pomieszczeniu, nigdy razem z innymi więźniami.

Art. 38. Dla osób skazanych na karę więzienia poprawczego stosuje się taki wymiar kary jak dla przestępców skazanych na karę pozbawienia wolności, określony w artykułach 25 i 26 niniejszej ustawy.

Art. 39. Wymiar kary, który zgodnie z art. 24 tej ustawy stosuje się do osób skazanych na karę pozbawienia wolności, stosuje się również do przestępców skazanych na więcej niż rok kary więzienia poprawczego.

Art. 40. Kary więzienia poprawczego, trwające dłużej niż trzy miesiące, będą się odbywały w więzieniach okręgowych, przebudowanych lub wybudowanych do tego celu.

TYTUŁ IX

Więzienia okręgowe

Art. 41. W każdym okręgu Królestwa i na wyspach będzie istnieć więzienie okręgowe, dla celu wskazanego w artykule poprzednim.

§.1. W okręgach, w których istniejące zakłady karne nie nadają się do przystosowania do systemu separacji więźniów, zostaną wybudowane nowe więzienia, w odpowiednim miejscu, poza stolicą okręgu, ale w jego okolicy, jeśli to możliwe.

Art. 42. Każdy z tych więzień powinien mieć kaplicę do celów religijnych, niezbędne pomieszczenia dla pracowników więziennych, budynki do prowadzenia ksiąg rachunkowych, aptekę, archiwum, łaźnie i spiżarnię; przyległe tereny będą przystosowane do spacerów i ćwiczeń dla więźniów.

Art. 43. W każdym z więzień okręgowych będzie wystarczająca liczba cel, obliczona na podstawie przepływu więźniów w ciągu ostatnich trzech lat, wystarczająca dla

umieszczenia przestępców skazanych na karę więzienia poprawczego na dłużej niż trzy miesiące.

§ 1. Podobnie będzie obliczana liczba cel w każdym z więzień dla kobiet. Liczba tych cel nie powinna wynosić mniej niż jedna ósma wszystkich cel.

Art. 44. Część więzienia zarezerwowana dla więźniarek ma być całkowicie oddzielona od pozostałej części więzienia, bez możliwości kontaktu od wewnątrz.

Art. 45. Kaplica ma posiadać odrębny dział dla więźniarek.

Art. 46. W okręgach, w których istniejące zakłady nie mogą być dostosowane do systemu separacji więźniów i cel jednoosobowych zostaną wybudowane nowe budynki, na koszt każdego okręgu.

§ 1. Do kosztów budowy zaliczane są wydatki związane z nabyciem gruntu pod tę budowę.

§ 2. W okręgach, w których aktualne więzienia mogą zostać dostosowane do wyżej wymienionego systemu, koszty tego procesu również ponosi każdy okręg.

Art. 47. Nie można rozpocząć prac budowlanych, zarówno budowy nowych więzień jak i prac dostosowawczych do wspomnianego systemu, bez planów i określenia liczby cel, zatwierdzonych przez Ministerstwo do spraw Kościelnych i Sprawiedliwości.

Art. 48. Oprócz wydatków nadzwyczajnych, które zostały wyszczególnione w artykule 46, okręgi są także odpowiedzialne za koszty zwykłe więzień znajdujących się na ich terenie, na które składają się:

1. remonty budynku;
2. utrzymanie, odzież i leczenie więźniów;
3. meble i naczynia, narzędzia i surowce potrzebne do wykonania pracy przez więźniów;
4. wynagrodzenie dla wszystkich pracowników więzienia – zwierzchników i podwładnych.

Art. 49. Przychody więzień okręgowych obejmują:

1. Kwoty wpłacane przez więźniów zgodnie z art.35;
2. Połowa produktu pracy więźniów zgodnie z art.36;
3. Każda darowizna w postaci materialnej lub finansowej, która została przekazana w takim celu w testamencie lub od osób żyjących;
4. Zyski ze sprzedaży istniejących budynków więziennych, zgodnie z art.62;
5. Dofinansowanie wypłacane przez władze okręgu w celu uzupełnienia niedoboru.

§1. To dofinansowanie będzie głosowane corocznie przez rady ogólne okręgów i pobierane razem z ogólnymi podatkami państwowymi, jako podatek na więzienie okręgowe, a następnie składane w ogólnych kasach okręgów i pozostawiane tam do dyspozycji odpowiednich komisji administracyjnych.

TYTUŁ X

Administracja więzień okręgowych

Art. 50. W każdej ze stolic okręgów i na wyspach powinien zostać założony komitet administracyjny więzienia okręgowego.

§1. Komitet ten będzie się składał z:

1. cywilnego gubernatora okręgu, który będzie przewodniczącym,
2. burmistrza,
3. przedstawiciela organizacji charytatywnej,
4. kapłana z najbardziej zaludnionej parafii w stolicy okręgu,
5. lekarza wyznaczonego przez Ratusz, a w Lizbonie, Porto, Coimbrze i Funchal - przez lekarza wskazanego przez wydział lekarski lub przez inną szkołę medyczno-chirurgiczną,
6. trzech obywateli mianowanych co dwa lata przez radę gminy, wybranych spośród czterdziestu największych podatników.

Art. 51. Komitet administracyjny więzienia okręgowego:

1. proponuje rządowi, po uzyskaniu niezbędnych wyjaśnień i informacji, zgodnie z artykułem 43, liczbę cel więziennych, jaką powinien mieć okręg.
2. Zakłada nowe więzienie, a następnie wybiera, zgodnie z postanowieniami § 1. artykułu 41, najwłaściwsze miejsce do tego celu, jeśli obecne więzienie nie może spełnić warunków nowego systemu jednoosobowych cel i separacji więźniów;

3. W przypadku zaistnienia możliwości dostosowania obecnego więzienia zamiast budowy nowego, komitet powinien wspierać jak najlepsze dostosowanie do nowych potrzeb, w jak najkrótszym czasie.
4. Nadzoruje budowę budynków, które muszą zostać wykonane zgodnie z planem przedstawionym przez komisję i zatwierdzonym przez rząd;
5. Czuwa nad kosztami zakupu gruntów, robocizny i materiałów, a jednocześnie dba o solidność budynku, bierze pod uwagę najbardziej ekonomiczne rozwiązania;
6. Zarządza środkami należącymi do więzienia;
7. Wypłaca wynagrodzenia dyrektorowi i jego podwładnym;
8. Zaopatruje w sprzęty i urządzenia, odzież i inne potrzebne przedmioty, i - w porozumieniu z dyrektorem - surowce do pracy więźniów;
9. Organizuje pracę dla więźniów i zapewnia jak najlepsze wyniki sprzedaży produktów ich pracy;
10. Nadzoruje gospodarkę wewnętrzną więzienia, we wszystkich jej obszarach, i raportuje właściwemu organowi;
11. Zachęca do tworzenia stowarzyszeń dla osób, które właśnie skończyły odbywanie kary;
12. Proponuje rządowi reformy i inne zmiany, które uzna za konieczne lub przydatne dla lepszego wykonywania swoich obowiązków.

§ 1. Funkcje tego komitetu są nieodpłatne.

Art. 52. Kara więzienia poprawczego do trzech miesięcy będzie się odbywać w więzieniach okręgowych, zbudowanych lub przystosowanych do tego celu.

TYTUŁ XI

Więzienia powiatowe

Art. 53. W każdej stolicy powiatu powinno istnieć więzienie dla celów wskazanych w poprzednim artykule.

§ 1. Niezbędne koszty dostosowania istniejącego więzienia do systemu pojedynczych cel i separacji więźniów lub wybudowania nowego więzienia, dostosowanego do takiego systemu, będą ponoszone przez poszczególne gminy składające się na dany powiat.

§ 2. Po rozpatrzeniu przez odpowiednie Rady Ogólne, można zrezygnować z budowy specjalnego więzienia w powiatach, które są również stolicami okręgu. W tym przypadku skazani powinni odbyć karę w więzieniach okręgowych. Ich zwyczajne i nadzwyczajne koszty zostaną poniesione przez poszczególne gminy, składające się na dany powiat, proporcjonalnie do liczby cel więziennych przeznaczonych do tego celu.

Art. 54. Obliczenie i ostateczne wyznaczenie liczby cel więziennych dla każdego więzienia powiatowego będzie regulowane przez odpowiednie części artykułów 43 i 51 punkt 1. w odniesieniu do więzień okręgowych, art.58.

§ 1. Wszystkie więzienia powiatowe z ponad trzydziestoma celami będą miały kaplicę z przeznaczeniem na cele religijne.

§ 2. W tych, które mają mniejszą liczbę cel, również powinna znajdować się kaplica, jeśli jej budowa i konserwacja nie będą nadmiernie obciążały ograniczonych zasobów poszczególnych gmin.

Art. 55. Koszty zwykłe więzień powiatowych będą ponoszone przez miasta, którym podlegają; do tych więzień będą miały zastosowanie przepisy artykułu 48 tej ustawy, stosowane w odniesieniu do więzień okręgowych.

§ 1. Przepisy zawarte w pierwszych czterech akapitach artykułu 49 mają zastosowanie również do przychodów więzień powiatowych, a niedobory muszą być uzupełniane przez składki płacone przez gminy wchodzące w skład powiatu.

Art. 56. Przepisy zawarte w artykułach 43, 44 i 45 mające zastosowanie w przypadku więzień okręgowych, będą miały zastosowanie również w przypadku więzień powiatowych.

TYTUŁ XII

Administracja więzień powiatowych

Art. 57. W stolicy każdego powiatu założony zostanie Komitet Administracyjny więzienia powiatowego.

§ 1. Komitet będzie się składał z:

1. Burmistrza, który będzie przewodniczącym komitetu;
2. Administratora powiatu;
3. Przedstawiciela organizacji charytatywnej, jeżeli taka istnieje;
4. Kapłana z najbardziej zaludnionej parafii okręgu;
5. Lekarza wyznaczonego przez Ratusz, lub jeśli takiego nie posiada, to innego lekarza mieszkającego na terenie tego powiatu;
6. Dwóch obywateli, mianowanych co dwa lata przez radę gminy spośród czterdziestu największych podatników.

§ 2. W stolicach powiatów, które są również stolicami okręgu, burmistrza zastąpi wiceburmistrz, który będzie członkiem komisji i jej przewodniczącym; w miejsce przedstawiciela organizacji charytatywnej zostanie wyznaczony jeszcze jeden obywatel spośród czterdziestu największych podatników; zamiast kapłana z najludniejszej parafii, wyznaczony zostanie ksiądz z parafii z drugiej co do wielkości populacji.

§ 3. W powiatach Lizbony i Porto w skład komisji będzie wchodził tylko administrator z najbardziej zaludnionej dzielnicy.

Art. 58. Przepisy art. 51 o komitetach administracyjnych więzień okręgowych dotyczą również administratorów komitetów więzień powiatowych, we wszystkich aspektach mających zastosowanie.

TYTUŁ XIII

Areszt tymczasowy

Art. 59. Tymczasowe aresztowanie także będzie się odbywało w więzieniach powiatowych, również przy bezwzględnej i całkowitej separacji więźniów.

§ 1. Do tych więźniów stosują się także postanowienia § 2 art. 34, chyba że przed wydaniem wyroku skazującego kompetentny sędzia wydał inny nakaz.

§ 2. W przypadku aresztowania tymczasowego praca nie jest obowiązkowa; ale jeśli więzień o nią poprosi, zostanie mu natychmiast zapewniona, a wyniki tej pracy pozostaną do jego dyspozycji.

TYTUŁ XIV

Kontrola i zarządzanie więzieniami

Art. 60. Kontrolą i zarządzaniem wszystkimi więzieniami zajmuje się Ministerstwo ds. Kościelnych i Sprawiedliwości, które jest odpowiedzialne za:

1. Zatwierdzanie planów budowy i remontu więzień lub ich przystosowania do systemu cel jednoosobowych i separacji więźniów, a także wyznaczanie liczby cel, jaką powinno posiadać każde z więzień okręgowych i powiatowych.
2. Wydawanie wszelkich niezbędnych przepisów wykonawczych do niniejszej ustawy oraz ich modyfikowanie lub zastępowanie w razie potrzeby.

TYTUŁ XV

Przepisy ogólne

Art. 61. Rząd zostaje niniejszym upoważniony do sprzedaży budynków więzień, które są własnością państwa, tak szybko, jak zostaną wybudowane nowe zakłady karne.

Art. 62. Również okręgi i powiaty są upoważnione do sprzedaży budynków więziennych, które są własnością tych okręgów lub powiatów, które nie mogły być przystosowane do nowego systemu więziennego, jak tylko zostaną zbudowane nowe więzienia okręgowe i powiatowe zgodnie z niniejszym prawem.

Art. 63. W urzędach gmin, które nie są miastami powiatowymi, znajdować się będzie prosty areszt policyjny i zostanie zapewniony transport więźniów. Jednostki te będą się znajdować w obecnie istniejących placówkach lub innych budynkach, przeznaczonych do tego samego celu przez odpowiednie rady gminne, które ponoszą koszty wyżej wymienionych jednostek.

TYTUŁ XVI

Postanowienia przejściowe

Art. 64. Po opublikowaniu tej ustawy, ale zanim system jednoosobowych cel więziennych będzie już w pełni funkcjonował, będą stosowane wobec oskarżonych

wyroki skazujące na kary ustanowione w tej ustawie; ale alternatywnie w przypadku wyżej wymienionych wyroków, oskarżeni będą także podlegali karom, które według kodeksu karnego są stosowane wobec tych przestępstw.

§ 1. Gdy przestępstwo, zgodnie z kodeksem karnym podlega karze śmierci, kara ta nie zostanie wykonana. Zamiast tego stosuje się art. 3 tej ustawy lub artykuł odnoszący się do robót publicznych na czas nieokreślony.

Pałac, 1 lipca 1867 r. = Augusto Cesar Barjona de Freitas